

kami ne. Zato pa z Bogom živimo v miru in ga imamo radi.

In zakaj je tako? Kaj je glavni vzrok te presrečne vojne in vsega zla, ki ga kot vojna dan za dan za dnevom? Ker Nemci, oziroma vsenemci, mislijo, da so vsi narodi njihovi sužnji. In kako dolgo bodo tako? Dokler ne dobi vsak narod svoje samostojnosti. Vsak narod ima pravico do svobode na svoji zemlji, do lastnega razvoja pod božjim solncecem. Vsi narodi na svetu so tega mnenja in se po tem ravnaajo, samo vsenemski Mihelci in madžarski šovinisti še ne. Pa neizprosni čas bo tudi nje naučil pameti. Nemški delavci in ogrski kmeti sta za sporazumni mir med narodi, kakor jaz, samo njihovi kričači in mogotci, ki še niso skušali vojnega gorja na lastni koži in v lastnem želodcu, nočejo priznati tega in s tem zavlačujejo vojno.

To me je napotilo, da sem podpisal jugoslovansko deklaracijo. Slišal sem o njej že v vjetništvu, a zdaj sem jo spoznal iz naših listov, uvidel pa tudi njeno skrajno potrebo. Podpisal sem jo tudi za svoje otroke, ker jim želim dobro. Slovenec ima tudi pravico do pravice. B. G.

Jugoslovani!

Mariborsko mesto ima na poti do Adrije in kot križišče važnih železnic največji pomen za ohranitev Štajerskih Slovencev. Skrbeti moramo torej, da naša mladina na tej važni točki ne ide v pogubo, ampak ima priliko se v svojih šolah narodno ohraniti.

Ker so dosedanji poskusi doseči javno šolo vsled nasprotne avtonomne mestne občine ostali brez uspeha, hočemo sami svoje šole najprej v mestu in potem v okolici ustanovljati.

Zato so se zbrali v znamenju narodnega zedinjenja podpisani zastopniki mariborskih Slovencev in sklenili delati z vsemi silami na to, da ustanovijo letos v Mariboru slovensko šolo.

Ker pa so v današnjih razmerah stroški za taka podjetja nenavadno veliki, se obračajo podpisani na ves jugoslovanski narod z nujno prošnjo, da ji prispejijo posamezniki in korporacije z denarnimi doneski na pomoč ter pomagajo rešiti slovenskemu narodu v najvažnejšem trenutku mladi naraščaj.

Prispevke prevzema mariborska moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda, ki upravlja poseben fond izključno za slovensko šolo v Mariboru.

Kdor daruje 1000 K, je pokrovitelj, kdor daruje 300 K, je ustanovnik, kdor pa 100 K, je dobrotnik slovenske šole v Mariboru.

Imena pokroviteljev se vklešejo v svoječasnem šolskem posloju v posebne spominske plošče, imena ustanovnikov pa se vpišejo v zlato knjigo slovenske šole v Mariboru. Imena vseh podpornikov se objavijo v časopisih.

Največje zaščitenje pa bo imel vsak posamezni odpornik v zavesti, da pomaga s svojim darom ohraniti jugoslovanskemu narodu slovensko kri.

Solski odsek:

Dr. Josip Hohnjec, profesor bogoslovja.

Anka Leskovarjeva, odv. soproga.

Stanko Marin, uč. profesor.

Dr. Rad. Pipuš, odvetnik.

Fran Pišek, tajnik.

Marija Poljančeva, prof. soproga.

Dr. Fran Rosina, odvetnik.

Dr. Karel Verstovšek, dež. in drž. poslaec.

Fran Voglar, gimn. profesor.

Franjo Zebot, urednik.

Prehranjevalna beda.

List „Grazer Volksblatt“ z dne 15. t. m. pod naslovom „Die Brotbittfahrten nach Budapest und Berlin“ („Kako se vozijo v Budimpešto in v Berlin prosit za kruh“) velezanimiv članek, ki ga tu, seveda samo po vsebini in najkrajši obliki objavljamo.

Uvodoma se peča omenjeni članek z nujno zahtevo Tirolcev, ki so te dni v Budimpešti in v Berlinu zahtevali izdatne prehranjevalne pomoči. List piše, da to ni nikako beračenje, če Avstriji od Nemčije zahtevajo to pomoč, kajti Nemci so bili prvi, ki so se polastili ogromnih zalog živil v Rusiji, oziroma Rusko-Poljski. Nato so bili veliki nemški vojaški oddelki pridržani Galiciji, kjer so imeli celo svoje domačinske kadre; seveda so skrbeli, da so se polastili čim največ živil (... sorgen, dass sie nicht zu ruck blieben). Ista je bila v Rumuniji. Tudi tu so imeli nam nadmočne vojaške oddelke in spravili zlasti prehranjevalne zaloge v svojo osirbo. Ker je imci in še ima vsak nemški vojak pravico, poslati gotove (ne male) množine svojem direktino, je umevno, da je bil doslej delež Nemčije na prehranjevalnih sredstvih skoro vedno napram našemu vsaj dvojen. Kot tu povsodi, tako so delali tudi v Italiji. Avstrijsko vrhovno armadno vodstvo je odredilo, da se mora v zasledenih italijanskih krajih pustiti prvič prebivalstva kar rabi za prehrano do nove žetve, nadalje da se mora pustiti vsaj dovolj semenskega žita in odvzelo plačati po dnevnih cenah; za lastno prehrano morajo prebivalcem preostati vsaj za dobo treh mesecev. A nasprotno so ravnali Nemci v vsakem oziru: kraji, v katerih so oni imeli svoje čete, po njih odhodu niso imeli živeža ponajveč še za tri dni ne. List zahteva od naše vlade, da napram Nemčiji odločno nastopi in

pusti v nemar vsako mehkočutnost. Kar zahteva glede prehrane Avstrije od Nemčije je, da je v polni meri deležna nad preobilico le te, za katero smo bili doslej prikrajšani.

Doslej si pač noben list ni upal tako odkritosrčno pisati o vzrokih strašne prehranjevalne bede v Avstriji. Nas to tem bolj veseli, ker je ta članek najlepša klofuta raznim vsenemskim revolverjem kot so: Marburger Zeitung, Grazer Tagblatt, Tagespost, Deutsche Wacht, Štajerci in drugi njim enaki, ki so doslej vedno vpili, da je živeža dosti, pa da jih hočemo izstradati. Ni ga. Radi zgorajšnjega je bil konzum iz zaledja tim večji, da pa so vsled tega nastale pri nas še posebno ostre rekvizicije, temu so krivi našeti Clartyjevi prijatelji.

Srce in pravica sta mrtva.

Ob hrvatski meji se godijo zdaj čudne stvari. Prepovedan je preko meje vsak promet z živili. Je pa za mejo na Štajerskem družina z večjim številom otrok. Zmanjkalo jim je vsega, le nekoliko repe je še pri hiši. Začetkom meseca majnika reče mati dvema otrokoma: „Pojdita na Hrvatsko in kupita kak liter žita, da bomo vsaj enkrat jedli.“ Otroka gresta in res dobita 4 l žita, liter po 4 K. A ko se vračata, ju zasačijo žandarji in jima vzamejo še to proč. Vse mile prošnje niso nič pomagale. Doma je pa zastoj čakala uboga mati, zastoj lačni bratci in lačne sestrice.

Ob istem času je kupil nek štajerski gostilničar na Hrvatskem 1000 kg masti in dal za njo 40.000 K. Dobil so ga na meji vojaki; a gostilničar (nemškutar) je dal „strogemu“ gospodu naredniku 500 K kot znamenje posebne prijaznosti. In zdaj bodo lahko s to mastjo zabelili marsikatero jed na Štajerskem, seveda ne lačnim štajerskim revežem, temveč že vsega dobrega sitim madžarskim židom.

Iz Središča se nam poroča o sličnem slučaju: Naša državna meja proti Ogrski je močno zastražena: na ogrski strani stražijo financarji in vojaki, na naši strani pa tudi vojaki. Vse to iz gole nevoščljivosti, da ne bi kaka živila prišla iz ene polovice skupne države v drugo. Ker pa posamezniki iz vendar včasih hočejo spraviti kaj čez granico, so pripetijo tudi nezgode. Sredi preteklega tedna je našla neka mlada žena iz Sv. Jurija v Medjimurju — mati treh otrok, katere mož služi pri vojaki — v Središču 7 kg fižola na prodaj. Zasačil jo je ogrski financar in ker mu je skušala uteči čez mejo, jo je — — — ustrelil! Za 7 kg fižola — smrt! Žena je mrtva ležala tri dni (!) na mestu, kjer je bila od 5. nancarja ustreljena, predno je prišla neka ogrska sodna komisija, ki je preiskala ta grozni slučaj. Značilen primer postopanja naših ogrskih — sohravljancev.

Od beneške meje.

Pred dvema letoma smo čitali v časopisju važne besede iz Hamburga, naj dobi Avstrija tisti del Benečije, ki je naseljen s Slovenci. Te besede so vzradostile posebno Slovence. Da, beneške Slovence nazaj k materi domovini, nazaj k slovenskemu narodnemu telesu. Saj beneški Slovenec ni nikdar hrepenel po italijanski vzgoji in kulturi. Zato je legla velika žalost na beneške Slovence, kakor tudi na vse druge Slovence, ko so leta 1866 prišli beneški Slovenci po krivici pod Italijo. O tem nam pričajo premmnoge pesmi, ki so jih takrat in v poznejših letih zložili beneški rodoljubi. „Jaz nisem Taljanka pa tudi ne bom“, komu ni znana ta pesem, ki jo je zložil beneški Slovenec Podreka, pesem, ki glasno kliče: „Slovenka sem, Slovenec sem, tega mi ne morete odvzeti.“ In ta zelo načrten del našega naroda je ohranil svoj jezik, kljub temu, da ni užival pod italijansko vladjo v narodnem oziru nobenih pravic, ampak le preganjanje in zatiranje. Glavno zaslugu pa imajo pri tem slovenski beneški duhovniki, ki so učili in razlagali nauk božji v slovenskem jeziku samo v cerkvah, ker je bila v šolah in uradih slovensčina prepovedana. Globokovni beneški Slovenec, ki je črpal svojo izobrazbo v materinščini v cerkvi je kakor Bogu tako tudi svojemu jeziku, svojemu narodu ostal zvest.

Bilo je leta 1908, ko se je po vsej Avstriji slovesno obhajala 60letnica vladarja cesarja Frana Jožefa. V obsejni vasi na beneški meji se je slovesne službe božje udeležil stariček, beneški Slovenec, Radeckijev veteran. Njegove prsi so krasile kolajne hrabrosti, katere si je pridobil pod Radeckijem v bitkah na Laškem. Ob palci je pridrsal čez državno mejo, da se je zamogel udeležiti slovesne službe božje. Vse je zrl na njegove s hrabrostnimi svetinjami pokrite prsi. Z mladeniškim ognjem se je izrazil: „Tudi jaz sem se bojeval pod Franc Jožefom na Laškem, zato sem prišel k tej slovesnosti.“ Ta stariček se je že preselil v večnost, a čustva, ki jih je gojil v svojem srcu, pač niso zamrla v beneških Slovencih, kateri z veseljem čitajo slovenske knjige ter se tako živo zavedajo svoje slovenske narodnosti, da nas takraj državne meje nekateri izmed njih smatrajo za Nemce. Doživel sem sledeči dogodek, ki ga ne bom nikdar pozabil. Pred 11 leti sem obiskal zelo načrjenega navdušenega beneškega Slovenca. Proti jugozapadu se je pred nama razprostirala furlanska ravnina, proti severovzhodu za nama se je dvigal Matajur in Kolovrat, po katerem se vije državna meja. Med pogovorom se je izrazil: „Dol na Laškem, tu na Slovenskem, gor na Nemškem.“ To se pravi: dol so Lahi, tu smo Slovenci, gori ste Nemci. Pač je beneškemu Slovencu prešel v kri in meso spomin, oziroma strah na zistem, ki je vladal pod Avstrijo na

Beneškem, odtod tudi ono nam drugače nerazumljivo glasovanje za Italijo leta 1866.

Sedanja vojna bo odločila usodo narodov. Vsi naši sovražniki razven nezveste bivše zaveznice zemljebene Italije so povdarjali opetovano in povdarjajo, da se bojujejo za pravice teptanih in zatiranih malih narodov. Kateri narod pa pod božjim solncecem je bil bolj zatiran in teptan kot slovenski na Beneškem? Zato Slovensko Benečijo nazaj k materi domovini, beneške Slovence nazaj k slovenskemu narodnemu telesu!

Leta 1916 se je neki laški vjetnik, beneški Slovenec, ko je na potu v vjetništvo počival v neki vasi, izrazil: „Bog daj, da bi Avstriji prodrli globoko v Italijo, da bi mi beneški Slovenci bili zopet združeni z vami.“ Avstriji so prodrli v Italijo. Dal Bog, da bi bili tudi beneški Slovenci združeni z nami v svobodno državo Jugoslavijo pod žezlom blagega in miroljubnega našega cesarja Karla I. Črnhovski.

Razne politične vesti.

Slovensko-hrvatski tabor na Bizeljskem. V nedeljo, dne 12. maja, se je vršil ob krasnem vremenu na Bizeljskem ob Sotli tako veličasten tabor Slovencev in Hrvatov, kakor si lepšega niti predstavljati ne moremo. Na shod je prihitelo 6—8000 Slovencev in Hrvatov, da si v bratski edinosti in navdušenju podajo roke ter da si sveto prisežejo, da se hočejo podpirati drug drugega v sveti borbi proti skupnemu sovražniku. Najzborovanje so prišli poslanci dr. Korošec, dr. Jankovič in dr. Benkovič. Pod slayolokom je v navdušenih besedah nagovoril in pozdravil v imenu Hrvatov načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca Hrvat-poslanec dr. Zivko Petričič, v imenu Hrvatice mladenka Mrzak iz Brelova ter mu izročila velik venec z narodnimi traki, v imenu Srbov pa vseučilišnik Milan Popovič. Zborovanje je otvoril domači župnik č. g. Rudolf Raktelj, ki je predlagal za predsednika domačega župana Josipa Janežiča. Kot prvi je govoril, obsut s cvetjem in viharno pozdravljen načelnik Jugoslovanskega kluba poslanec dr. Korošec, ki je rekel, da je vlada

kajti prepovedala je po brežiškem okrajnem glavarstvu, da naši brati Hrvati in Srbi onkraj Sotle ne smejo govoriti na tem velikem ljudskem taboru.

Vlade zginejo, a Jugoslovani bodo ostali. Izgubiti nimamo ničesar, kajti dozda smo bili samo sluge in tlačani Nemcev. Besedam dr. Korošca je sledilo nepopisno ploskanje, cvetje je deževalo po zraku, trobojnice so zmagovito zavihrale in narod je v prekipevalnem navdušenju zapel: „Oj, Slovani, še živijo!“ Nato je mladenka iz St. Petra p. Sv. gorami izročila dr. Korošcu krasen lovorov venec, prepleten s slovenskimi, hrvatskimi in srbskimi traki, zastopnice bizeljskih in brežiških Slovencev so mu pa izročile nad 3000 K kot dar za gradnjo slovenske šole v Mariboru. Navdušeno pozdravljena sta na to govorila poslanca dr. Jankovič in dr. Benkovič, ter končno Hrvat iz Dalmacije profesor Segvič, ker se je izkazal kot dalmatinski Hrvat, torej iz tostranske državne polovice. Navdušenje, da se bo vkljub vladni prepovedi vendar le čula hrvatska beseda, je bilo tako velikansko, da govornik dolgo časa ni mogel priti do besede. Govornik si je prav pošteno privoščil Nemce in Madžare ter končal z besedami iz zakladnice slavnega Zrinskega: „Ne zaupaj Nemcu in zimskemu solcu.“ Po navduševalnem govoru posestnika Jarnoviča je bila sprejeta resolucija, v kateri se izraža neomejeno zaupanje Jugoslovanskemu klubu zlasti njegovemu načelniku dr. Korošcu in v kateri se protestira proti poizkusu vlade, da loči Hrvate in Srbe od Slovencev. S pesmijo „Lepa naša domovina“, je bil zaključen ta shod Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki ga je prištevati med najsijajnejše tabore v zgodovini jugoslovanskih taborov.

Shod v Trbovljah — prepovedan. Novi vodja celjskega okrajnega glavarstva, neki Wolte, se je hotel pri svojem nastopu prikupiti Nemcem s tem, da je prepovedal ljudski tabor v Trbovljah na binkoštno nedeljo. Kljub temu pa se je zbralo na zborovališču nad 10.000 ljudi. V velikem številu so prišli tudi delavci-ruđarji. Govorili so zbrani množici poslanec dr. Benkovič, socialdemokratski vodja Cobal in župnik Časl. Ogromne množice so sklenile, da se mora zborovanje na vsak način vršiti v najkrajšem času, in naj se zgodi, kar hoče. Za 1. maj je vodstvo rudnikov rudarjem dalo prosto, za Binkošti, ko je slovenski rudar hotel javno in odločno povedati vsemu svetu, da je tudi on za majniško deklaracijo, da tudi on stoji za Jugoslovanskim klubom v boju za našo staro pravdo, tega ni hotelo.

Shod je vlada lahko prepovedala, ni pa mogla v srcih fisočerihi zatreti navdušenja za svobodo Jugoslovancev. Lahko rečemo, da je ta vladna prepoved še bolj požgala naše ljudstvo, da se bo še z večjo odločnostjo borilo proti vladni, ki je v zvezi s svojimi nemškimi prijatelji največja nasprotnica svobode Jugoslovancev. Vlada s svojo prepovedjo ni koristila sebi, koristila je naši stvari.

Jugoslovanski socialni demokratje so tudi kot en mož za Jugoslavijo. Njih vodja Cobal je izjavil na prepovedanem taboru v Trbovljah: „Jugoslovanski socialni demokratje so med prvimi, ki bodo stopili, če treba tudi na cesto za uresničenje ideje združitve vseh jugoslovanskih narodov na podlagi samoodločbe in enakopravnosti.“

Velikasten ljudski tabor se je vršil dne 20. t. m. na Rakovniku pri St. Janžu na Dolenskem, blizu tam, kjer je umrl naš slavni dr. Krek. Ljudstva je bilo 10.000—11.000. Zeleni mlaji, okrašeni slavoloki, ceste posute s cvetjem, vihrajoče zastave, pevajoče in vriskajoče množice, vse to je svedočilo, da se vrši tu nekaj izrednega. Na taboru so govorili poslanci dr. Korošec, dr. Rybar iz Trsta in Hladnik, urednik Smodej iz Celovca, pisatelj Finžgar, in socialdemokratski rudar Strgar. Ljudske množice so kar kipele navdušenja za sveto jugoslovansko stvar. Klicale so: Jugoslavija ali smrt! Tujcem nočemo več služiti!

Nemškutarški tolovaji. Ponoči od 18. na 19. t. m. je tolpa mariborskih nemških pouličnih pobalinov pridrvela pred hišo poslanca dr. Verstovška v Mariboru in je med tulenjem veleizdajalske pesmi: „Die Wacht am Rhein“ pobila štiri šipe. Dva velika kamna sta priletela celo v spalno sobo, kjer spijo otroci. Le samo slučaj, da ni debeli kamen zadel spečega sinčka. Policije ni bilo nikjer, da bi razgnala ali polovila nemškutarške tolovaje.

Skupaj marširajo. Nemci vseh strank marširajo skupaj proti nam. Na vsenemškem shodu v Celovcu dne 20. maja so hujskali proti Slovincem tudi nemški krščanski socialci. Poleg protestantov in odpadnikov je sedel tudi nemški župnik Marklet in je klical nemške brate, protestante, odpadnike, na boj proti Jugoslaviji. Nemški duhovniki torej smejo agitirati za vsenemštvo, smejo na shode, smejo politizirati kakor jim milo in drago, le koroški slovenski duhovniki se ne bi smeli pokazati v boju za pravice svojega ljudstva. Nemci marširajo v sklenjenih vrstah proti nam, torej moramo mi „jugoslovani“ se tesneje skleniti vse naše vrste.

Ne bo nas tujec več teptal, naš rod bo tu gospodar! Iz Svečine nam piše zavedna slovenska žena: Nad 300 se nas je v naši obmejni občini podpisalo za Jugoslavijo. Dasiravno nam gospodujejo tujci (Paskolo, Amon itd.), vendar je še večina našega ljudstva ostala zvesta svojemu slovenskemu rodu in svoji veri. Ne bojimo se več privandranih tujcev! Samozavest napolnjuje naša srca v veseli nadi, da prihaja naša osvoboditeljica, mila nam Jugoslavija. Tedaj bomo zaklicali domačini Slovinci in Slovenke v obmejnih krajih z našim pesnikom: „Ne bo nas tujec več teptal, naš rod bo tu gospodar!“

„Miru ne bo napravil Bog.“ „mi!“ Iz Slov. gorice nam pišejo: „V naši majhni vasi se zterejo sedaj v maju skoro vsi občinarji pri vaski kapelici, kjer molijo rožni venec in litanije. Ljudstvo z veliko gorečnostjo molí k Bogu za mir. Ko smo se preteklo soboto (dne 18. maja) zbirali na trati pred kapelico, pride mimo znani trojiški nemškutar s — „Stajerec“ v žepu in pravi bogokletno: „Ali verujete, da bo Marija povzročila konec vojske? Miru ne bo napravil Bog, kadar bo on hotel!“ Nihče mu ni odgovoril, vsi smo nemo gledali za drznim bogokletnežem.“ — Tako mislijo nemčurji o Bogu in miru. Saj ni nobeno žudo, da se Stajerejanci tako vroče zavzemajo za nemškega cesarja Viljema in za nadaljevanje vojske, ko pa se „Stajerec“ tako skrbno poteguje za tiste, ki hočejo, naj se vojna nadaljuje do popolne zmage Nemčije.

Kdo je v naših krajih za nadaljevanje vojne? Vsi nemčurji, vsenemci, nemškutarji in vsenemški listi („Stajerec“, „Marburger Zeitung“, „D. Wacht“, „Tagblatt“ itd.), hujskači na vsenemških shodih, vsak kdor je proti Jugoslaviji in proti samoodločbi narodov in konečno tisti mameluki, ki romajo na Dunaj, da se tam izjavijo proti ustanovitvi jugoslovanske države. Vsi ti, ki smo jih tukaj našli, zahtevajo, naj se vrši vojna tako dolgo, dokler ne bo Nemčija zmagala na celi fronti. Ti ljudje so zagrizeni sovražniki pravičnega in sporazumnega mira med narodi in državami, po katerem bi dobili vsi narodi enake pravice.

In kdor tega ne verjame, naj gre na vsenemške shode, kjer govorniki kričijo, da Slovani ne smejo dobiti svobode in samostojnosti in pozivajo Nemčijo, naj ne sklene miru, ki bi odvzel Nemcem gospodstvo nad drugimi narodi, temveč se naj vojskuje naprej in naprej. Kaj nemčurji in vsenemcem mar, če ljudstvo umira gladu, če padajo na bojiščih najboljša sile, in kaj jim mar, če kmet propada vsled silnih revizij, za vse to se ne zmenijo, ampak tulijo v nomer: Vojska, vojska!

Nemci obsojajo to brezvestno hujskarstvo. Stajerejanci na Dunaju. Dne 25. t. m. baje bo cesar sprejel okoli 100 stajerejancev in nemčurjev, ki ga bodo prosili, naj za Boga milega vendar ne ustanovi Jugoslavije. „Stajerec“ si mnogo obeta od tega romanja. Mi pa pravimo, da znajo nemškutarji še deset- ali stokrat iti gledat na uro na Dunaj. Jugoslavije nam ne bodo nikdar prepredili. Prišla bo kot zala, čila in krepostna nevesta in bo osrečevala svobodni naš jugoslovanski rod od Mure do Adrije. Pogum in samozavest je v naših srcih, pri nemčurjih pa strah in črna izdajalska zavist.

V Pragi so se vršile dne 16., 17. in 18. maja velike slavnosti v prslavo 50letnice češkega narodnega gledališča. Slavnosti so se udeležili v izredno velikem številu tudi Jugoslovani. Navzoči so bili tudi Poljaki in Italijani. Vseh udeležencev je bilo do 80.000. Na velikem ljudskem taboru je govoril tudi naš državni poslanec Brendič, ki je povdarjal skupni nastop Severo- in Jugoslovancev v boju proti oholemu nemštvu. Vlada je v soboto, dne 18. maja, nastopila proti slavnostim. Prepovedala je vsako zbiranje in obhodo, ustavila je glavni češki list „Narodni Listy“, grozila je, da zapre gledališče in je po policiji dala zapreti nekaj neljubih ji ljudi. Vlada in Nemci so mislili, da se bodo Slovani vznemirili in da bo prišlo do izgrediv. Čehi in drugi Slovani so ohranili mirno kri.

ti. S...ni se Nemcev prav... Slova...namo veliko večino v Avstriji, zategadelj bi

bili vredni šibe, če bi se dali gospodovati od nemške manjšine.

Okrožna glavarstva na Češkem. Izšla je ministrska naredba, ki določa delitev Češke v 12 okrožij, ter ustanovitve 8 novih okrajnih glavarstev na Češkem. Okrožja so, kakor pravi naredba, take sestavljene, da se je pri sestavi okrožij po možnosti oziralo na narodnostne razmere. Nastavljenih bo 12 uradnikov, ki bodo kot okrožni glavarji reševali v imenu cesarskega namestnika posle namestništva. Okrožja se bodo ustanovljala polagoma, drugo za drugim. Ko prvi začeta s 1. junijem 1918 poslovanje okrožij v Litmercah in Kraljevih Vinogradih. Ker v naredbi ni uobenege govora o varstvu manjšin v okrožjih, je dokaz, da so okrožja tako sestavljena, kakor si jih želijo Nemci, torej v škodo Čehom.

ko se nam povedujejo shodi in v obliki cenzure naših listov, ko se nam še tako nedolžne vesti zaplenjajo.

Cesar in cesarica na Balkanu. Cesar Karel in cesarica Zita sta dne 16. maja odpotovala na Balkan. Obiskala sta bolgarskega kralja v Sofiji in turškega sultana v Carigradu. Povsod sta bila sijajno sprejeta. Cesar Karel je obiskal tudi bolgarski glavni stan. Te dni se vrneta cesar in cesarica na Dunaj.

Tedenske novice.

Današnja številka „Slov. Gospodaria“ obsega samo 4 strani. Dokler ne bomo dobili več papirja, bo moral „Slov. Gospodar“ zahajati v malem sukničju v jugoslovanski svet. Strani pa smo povečali za 30 vrst.

Sv. birma v celjski dekaniji se vrši: v opatijski cerkvi sv. Danijela v Celju dne 29. junija (praznik sv. Petra in Pavla), v Marijini (nemški) cerkvi v nedeljo, dne 30. junija, v Zalcu v pondeljek, dne 1. julija. Birmanci iz sosednih župnij pridejo v Celje ali v Zalec ali tudi v St. Jurij ob južni žel. dne 5. ali 6. junija, ali v mesecu juliju v braslovški dekaniji.

Tonzura in štirje nižji redovi so se delili letos v mariborski stolnici izredno že v četrtek pred Binkošti (16. t. m.). Prejeli so jih trije gg. bogoslovci lavant, Skofije in sicer iz 3. letnika: Mikolič Jurij, imejitelj srebrne hrabrostne kolajne in Karlovega četnega križa, in Skuhala Vekoslav, ter iz 2. letnika Perk Mihael.

Duh. profesor Ernest Terstenjak na e. in kr. kadetnici v Inomestu je povišan v VIII. činovni razred. — Vojni nadkurat Rant je povišan v VII. činovni razred.

† Levoslav Perko, znani kipar pri Sv. Trojici v Slov. g. je dne 18. maja po dolgi in mučni boleznini preminul. Z njim izgube Slov. gorice zavednega narodnjaka in pospeševalca krščanske organizacije; ter priznanega umetnika. Svetila mu večna luč!

Slovinci, Slovenke! Na Telovo je obletnica znamenite jugoslovanske deklaracije. Ne pozabite povodom tega praznika na Tiskovni dom v Mariboru! Zrtvujte vsak po svoji moči! Tiskovni dom bo kulturno središče in branitelj narodnih pravic slovenskega naroda.

Za Tiskovni dom so nabrale pridne mladenke pri Sv. Frančišku v Savinjski dolini K 605.80, znamek darovalcev objavim, kakor hitro bo mogoče. Tudi na stotine drugih darovalcev prosimo, da nam ne zamerijo, ako imena še niso bila objavljena. Sploh pa je veselo znamenje, ako je toliko dobrotnikov Tiskovnega doma, da dolgo, dolgo ne morejo priti vsi na vrsto.

Slovenska šola v Mariboru. France Stiglic, doma iz Luč pri Ljubnem, je padel za domovino in cesarja. A še tiste trenutke pred svojo smrtjo je mislil na slovenski rod. Dal je poklicati k sebi svojega najboljšega prijatelja ter ga prosil, naj izroči 50 K njegovih prihrankov za slovensko šolo v Mariboru. To je ta tudi s srčno radostjo storil ter nam o svojem prijatelju med drugim pisal: „Delala sva načrte in naklepe za bodočo Jugoslavijo, a pustil me je samega ter se presehl v boljše domovino. Ni mu bila sreča dana, da bi dočakal dneva, ko bo rešen njegov rod tujega jarma in tujih spon. Veselil se bode tam zgoraj nad zvezdami naše bodoče sreče.“ Dokler imamo takih ljudi, ki se še neposredno pred smrtjo spominjajo tiste slovenske dece, ki jo hoče tujec s svojimi šolami odtujiti lastni materi, tako dolgo nas ni treba biti strah prihodnosti. A tudi Nemci, ki vedno trdijo, da vojaki in strelskih jarkih nočejo ničesar slišati o naših „hujskarjih“, naj si zapomnijo, da umirajo naši vrli junaki z besedo „Jugoslavija!“ na ustnih in da se udeležujejo našega boja za najenostavnejše pravice do lastne šole tudi med bojnim metežem.

Slovinci v Nemčiji. Iz Hamburga ob Reni se nam poroča: Kar se tiče verskih reči, smo tukaj v Nemčiji hvala Bogu dobro preskrbljeni od strani nemških gospodov duhovnikov, ki prav gladko govorijo slovensčino in nimajo tistega duha v sebi, kot graški škof dr. Suster in njegovi duhovniki, ki odrekajo Slovincem pravico do slovenske službe božje. — Slovensko društvo sv. Barbare prireja sedaj samo svoje redne mesečne shode, a veselice se ni nobene bilo odkar je vojna nam vzela očete in sinove. Mislim, da je sedaj meseca majnika, ko obhajamo obletnico odkar po vsej slovenski zemlji doni in glas: Slovenija naj bo svobodna! Klicali ste v „Slovenskem Gospodarju“ graške Slovence, pokličite še nas, naj se zbudimo v tujini in se s svojimi pođpisi pridružimo k vam za jugoslovansko malniško deklaracijo. V nedeljo, dne 26. maja, bo zbiranje slovenskega društva sv. Barbare v Hamburgu v gostilni Knaup, Alleestrasse. Pridite, da se pridružimo našim

bratom in sestram v domovini in se pogovorimo za slovensko svobodo. — S srebrno kolajno je odlikovan Slovenec Ignac Derstvenšek, doma iz Loke pri Zidanem mostu; zaslužil si jo je na italijanski fronti — Umrl je Slovenec Rok Hibler, doma iz Kostrivnice.

Velik shod v Družmirju pri Šoštanju. Dne 30. maja ob 4. uri popoldan se vrši velikanski shod v Družmirju v prostorih g. Ivana Gregorevčiča. Govorili bodo poslanci dr. Verstovšek in drugi. Cela Šaleška dolina se pripravlja na shod; priglašajo se udeležniki iz Savinjske in sosedne Mislinjske doline, ker trdijo, da ravno sedaj v tih časih shod ne sme zaostati za zalskim. Če bode le mogoče, pride tudi načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec.

Slov. kat. izobr. društvo v Velenju priredi na trojiško nedeljo, dne 26. maja gledališko predstavo: „Moč uniforme“, burko v treh dejanjih s petjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

Apostolski molitvenik. Izdalo Apostolstvo sv. Cirila in Met. Cena 3.20 K, s poštnino 3.50 K. — Važna novost v našem nábožnem slovstvu! Molitvenik se imenuje apostolski, ker navaja k apostolskemu delovanju, zlasti k delu za cerkveno zedinjenje. V prvem delu je poljuden, znanstveno popeljoma zanesljiv pouk in pregled o vzhodni cerkvi, o verskih razlikah, o vzhodnem obredu in o vzhodnih katoličanih. To je nekaj poljuden katekizem o pravoslavju in o vzhodnem cerkvenem vprašanju. Molitvenik obsega vse navadne molitve in je poraben za vsakega. Vrhu tega je v molitveniku mnogo novih molitev: zlasti lepe so molitve, povzete iz vzhodnih cerkvenih očetov in iz vzhodne liturgije. Pri naš se prvo nedeljo meseca julija opravlja „ura molitve“ za cerkveno zedinjenje. V ta namen nam molitvenik nudi tri lepe nove „ure molitve“, ki so pa tudi sicer porabne. Apostolski molitvenik bo med našim ljudstvom poživljal versko življenje in apostolsko gorečnost. Razširjeval bo duševno obzorje in ljudstvo poučeval, da bo razumelo tista verska vprašanja, katerih rešitev je zlasti od nas odvisna. Primeren je za priproste, a tudi izobraženci bodo v njem našli mnogo zanimivega in koristnega. — Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Sv. Alojzij, zaščitnik mladine. Ta molitvenik se je silno prikupil naši mladini. Vsebinska je izborna. Obsega kratak življenjepís angelskega mladeniča in razne pobožnosti k sv. Alojziju. Najbolj prikupljivi ste dve šestnedeljski pobožnosti k sv. Alojziju, ena daljša, druga krajša. Drugi del vsebuje popoln molitvenik. To knjigo prav toplo priporočamo krščanski mladini in sicer moški in ženski. Sežejo pa naj po njej tudi botri, ter jo kupijo birmancem. Na razpolago so zdaj te-le razne vezave z zlato obrezo po K 3, K 4, K 4.20, K 5.60, in K 6.40 s poštnino vred. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Gospodarske novice.

Se enkrat: popisovanje obdelanih zemljišč. Od glavarstev nastavljeni komisariji popisujejo te dni obdelana zemljišča. Popisovanje da mnogo dela. Z enim večjim posestnikom ima popisovalec opraviti po poldneva. Da bo delo šlo hitreje izpod rok, svetujemo, naj člani občinskih odborov in žetvenih komisij sodelujejo pri popisovanju. Vsak posestnik naj si napravi že poprej doma seznam, koliko vrst žita ali drugih pridelkov ima na eni parceli, koliko meri približno vsak posamezni del obsejane njive, koliko njiv je opustil, koliko njiv je neobdelanih, koliko jih je dal v najem (najemnikom, llinarjem, užitarjem itd.).

Druga galica v Ptuj. Kakor larsko leto, tako je tudi letos modra galica, ki jo oddaja ptujski okrajni zastop, najbolj draga. V Ptuj stane galica letos zopet 4 K 1 kg, dočim jo drugi okraj oddajajo po 3 K 65 v do 3 K 70 v. To je zopet Ormnikovo napredno gospodarstvo, katero ptujski „Stajerec“ vedno lažo hvalisa.

Cepljenje svinj proti rdečici bo letos zelo nujno potrebno, ker se je ta kuga pojavila že na nekaterih krajih. Župani naj takoj prosijo okrajnega živinozdravnika, da pride cepiti svinje. Skrbite tudi, da bodo imele svinje vedno dovolj sveže pitne vode, voda za kopanje in svežo krmo. Hleve je treba vsaj vsak mesec korenito pobeliti z apnom, korita pa vsak dan umiti.

Stroški rekviriranj na Ogrskem. Na Ogrskem dobi vsak častnik, ki je pridržen revizijskemu komisariju, razen svoje redne plače še vrhutega 300 K mesečne doklade, pisar dobi 60 K, vojak pa 40 K doklade. Častniki, ki se redno udeležujejo rekviriranj, dobe povrnjene tudi druge stroške potovanja, vrhutega pa še na dan 50 K doklade, sfer, ki vodi častniški avtomobil, dobi 10 K. Časniki, ki se le v slučaju potrebe udeležujejo rekviriranj, dobe na dan 15 K doklade, vsak vojak pa 50 v. Koliko stanejo rekviri-